Redactiunea, Administratiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas, Succursale de Roumanie*; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 27. Braşov, Luni-Marţi, 6 (18) Februarie 1896.

Cine amenință pe Saşi?

Este o tactică vechiă usuată de diaristica maghiară, de a pune în vedere Saşilor pericolul, ce ar urma décă ei nu ar merge mână în mână cu Maghiarii, că adecă în acest cas Românii îi vor cutropi, îi vor romanisa.

Gutta cavat lapidem. Repetându-se de multe-orî acéstă intimidare, se vede a fi avut efect. După cum ne arată politica adoptată astădi de către o mare parte dintre Saşî şi enunciaţiunile unor diare săsescî*), Saşii au început a-se teme de gogoriţa inventată de către diaristica maghiară.

Sĕ vedem, décă acéstă temere a compatrioţilor saşî este întemeiată şi spre acest scop sĕ esaminăm trecutul.

Fapt este, că în unele comune rurale din Ardeal locuite de Românî şi Saşî, aceştî din urmă séu au dispărut cu totul, séu s'au înpuţinat în mod considerabil, éră locul lor l'au ocupat Românii. Dér acésta nu s'a întêmplat fiind-că locuitorii saşî s'au romanisat, ci fiind-că plugarii saşî au fost mai puţin productivî, mai cu sémă însĕ fiind-că au adoptat nefasta economiă de copii (sistema de doi copii).

Era lucru natural, ca dispărênd locuitorii saşî, conlocuitorii lor românî sĕ ocupe locul lor, şi décă Saşii n'ar fi locuit la olaltă cu Românî, ci cu Maghiarî séu Sêrbî, de sigur aceştia ar fi ocupat locul Saşilor dispăruţî. Decî la perderile suferite de Saşi în direcţiunea sus pomenită nu sunt de vină Românii, ci Saşii înşi-şî.

Desfidem pe orî şi cine de a ne arăta o singură comună, în care Saşii ar fi devenit Românî, adecă s'ar fi romanisat. Acésta ar fi fost o imposibilitate, deóre-ce mai întâiŭ diferinţa de confesiune este o piedecă de neînvins pentru ca Saşii sĕ se romaniseze, séu Românii sĕ se germaniseze, ér al doilea deóre-ce în genere Românii nu s'au dat şi nu-şî dau nicî cea mai mică ostenélă pentru de-a romanisa pe conlocuitorii lor de altă naţionalitate.

Cea mai bună dovadă despre acésta ni-o dă statul român. De sute de anî esistă în România colonii de Germanî, Ciangăi etc., carî şi astădî trăesc cu limba lor, cu bisericele, şcólele şi cu tóte instituţiunile lor naţionale în deplină linişte şi libertate. Nicî statul român, nicî societatea română nu face nicî cea mai mică presiune de-a romanisa pe cei de altă naţionalitate.

Decî pericolul pus în vedere Saşilor din partea diaristicei maghiare nu este alt-ceva, decât o gogoriţă inventată de Maghiarî. Saşii n'au nicî o causă de a se teme de Românî.

Altfel stă lucrul pentru Saşi faţă de pericolul maghiarisărei.

Este de necontestat, că oraşele din Ardeal, Deşiu, Turda, Aiud, Têrgul-Mureşului, Cluşiu au fost când-va oraşe săsescî, astădî tóte aceste oraşe sunt maghiarisate, astădî nicî poveste nu mai e de Saşî în acele oraşe. Locuitorii lor sunt Maghiarî şi încă de soiul cel mai şovinist.

In Cluşiu până înainte cu 25 de anî, parochul prim evangelic luteran (Stadtpfarrer) era un Sas cu numele Hintz, care predica în biserica cea mare din piéţa Cluşiului în limba germană. Murind acesta, nu s'a mai ales paroch sas şi astădî nu se mai predică în acea biserică, decât în limba maghiară.

Se nasce întrebarea, ce s'a făcut cu locuitorii saşî din numitele oraşe? Ei n'au dispărut, nu s'au prăpădit pentru nefecunditate, ci au devenit Maghiarî.

Un eclatant cas de maghiarisare din timpul mai nou este comuna Noul (Ujfalu) din comitatul Braşovului. Acéstă comună rurală, nu departe de oraşul Braşov, este locuită astădî de Maghiarî evang. luteranî şi de Românî gr. or. Dér acéstă comună nu de mult a fost locuită nu numai de Românî şi Maghiarî, ci şi de Saşî evang. lut. După spusele unui bĕtrân notar maghiar din Nou, în biserica ev. luterană din acea comună, zidită în stilul celor-l'alte bisericî săsescî, până înainte cu 60 de anî se predica în limba germană şi maghiară alternativ. Astădî de predică germană nu mai este vorbă, de óre-ce nu mai esistă nimenî în acea comună, care sĕ vorbéscă séu sĕ înţelégă limba germană. Aicî Saşii nu s'au prăpădit, n'au dispărut, ci au devenit Maghiarî. Dovadă despre acésta este, că mulţî locuitorî astădî Maghiarî pórtă încă nume săsescî, precum: Liehn, Liesz etc. Femeile locuitorilor maghiarî din Nou conservéză până astădî portul femeilor din cele-l'alte comune rurale săsescî, vorbesc însĕ numai limba maghiară.

Dér sĕ se uite cineva împrejur şi sĕ vadă, ce se întêmplă astădî şi, fără mult spirit profetic, va puté prevesti, că décă încă 50 de anî vor mai merge trebile la noi cum merg astădî, apoi şi despre celelalte oraşe, carî astădî sunt săsescî, se va dice ceea ce se dice despre Deşiu, Turda, Cluşiu, Aiud etc., că adecă acelea odinióră au fost oraşe săsescî.

Cele mai marî progrese de maghiarisare s'au făcut în oraşe şi maghiarisarea Saşilor este înlesnită prin identitatea religiunei, pe când assimilarea între Românî şi Saşî din causa diferinţei religióse este imposibilă.

Aceste sunt fapte şi compatrioţii saşî n'au decât sĕ tragă consecinţele pentru de-a se convinge, din care parte îi amenință pericolul de desnaţionalisare şi peire.

— u —

*) „Kronstädter Tageblatt" în numĕrul sĕu de Sâmbătă citéză din nou ceea ce a dis conducĕtorul Saşilor Dr. H. Wolff: „Nu Maghiarii, ci Românii sunt inimicii noştri cei mai periculoşi", citéză şi cuvintele lui Dr. A. Scheiner, care dice: „Saşii vor cădé pradă numai Românilor".

— *Red.*

„Statul maghiar şi naţionalitâţile sale."

Am fost amintit înainte cu câte-va dile despre broşura politică a baronului Victor *Thoroczkay*, care broşură a apărut de curênd în Budapesta sub titlul de mai sus. De astă-dată vom publica unele părţî mai esenţiale din acea broşură, din carî se va putea convinge orî-cine, ce metod de scriere, plin de perversităţî şi date incorecte, întrebuinţéză scriitorii „politicî" maghiarî, pentru de-a combate aspiraţiunile naţionalităţilor şi a-le pune în lumină cât sĕ póte de falsă înaintea conaţionalilor lor.

La început autorul se încércă a dovedi cu date istorice, că cestiunea naţionalităţilor există de mult. Deja Ţarina *Catarina II* a organisat pe base solide *propaganda rusésca în Ungaria*, şi planul ei ascuns a fost, sĕ slăbéscă influenţa Austriei prin certe interne. Ba chiar a înfiinţat o agentură în Tokaj, sub pretest, ca acésta sĕ mijlocéscă transportarea vinurilor pentru pivniţele curţii rusescî, până când ea representa o mică *coloniă rusésca* în Ungaria de Nord, cu un despărţământ corespundĕtor de *Cazaci*, cu un popă rusĕsc, şi expositura acésta a esistat până în a. 1800. In modul acesta s'a început peregrinarea Slavilor învĕţaţî din Ungaria la Rusia, şi inundarea învĕţaţilor şi politicianilor rusescî în Ungaria.

Tot aceiaşî politică „scurt vĕdĕtore",

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Cartofariul,

foiă comemorativă de Carol Neumann-Strela.

Poporul frances se văeta şi murmura de fóme. Grindina şi bruma, o apariţiune necunoscută până atuncî în acéstă ţéră, nimiciseră tótă recolta, a cărei urmare fù fómea.

Pâne! strigau ómenii din provinciă. Pâne! Pâne! se audia strigându-se pe stradele Parisului şi pe piaţa lui Ludovic al XV, înaintea Tuileriilor. Tot cete lărmuitóre se apropiau de grătarele cele aurite, ce despărţiau grădina castelului de piaţă. Sĕ ésă regele, sĕ potoléscă fómea poporului sĕu!

Ludovic al XVI nu se arăta însĕ la ferésträ, nu se arăta nicî în vre-un balcon. El se afla în sala sfatului, în mijlocul sfetnicilor sĕi, dela carî aştepta sfat şi ajutor.

Dér sfetnicii steteau muţî, şi când ministrul de finanţe, Monsieur Ioly de Fleury, dete din umerî, ceilalţî miniştri făcură după el întocmai. Pe rege însĕ nu-l mulţămi acésta; trebuia sĕ se facă ceva, şi încă atuncî îndată. Astfel se decise sĕ i-se împartă poporului banî, vedî bine pe cât se va puté. Apoi se întrebară învĕţaţii academicianî, că ce cred ei, că ar trebui sĕ se facă.

Aceştî academicianî cu perucele lor colosale, dintre carî fiă-care posedea un monopol al înţelepciunei, se adunară numai decât la o şedinţă. După şedinţa întâiu urmară altele şi altele, până se uniră în părerî. Destul că ei ajunseră la resultatul, ca sĕ se publice un premiu pentru cel mai bun tractat asupra unui vegetal, care ar puté înlocuì pânea. Cincî mii de francî va primi acela, a căruia lucrare o va judeca Academia ca mai folositóre.

Anunţul se publică după 8 dile în *„Gazette nationale ou le Moniteur universel"*, ér la cunoscinţa poporului se aduse prin placate afişate pe diduri şi pe la cornurile stradelor.

Era óre mulţămită acuma mulţimea?

De-ocamdată cel puţin ea sta liniscită. O muiase încâtva banii primiţî şi prin publicarea acestui concurs câştigă óre-care speranţă şi era pacînică.

Suma de cincî mii de francî făcù, firesce, pe mulţî sĕ-şî frământe capul asupra modului, cum ar puté pune mâna pe ea. E de necredut, câte proiecte se înaintau la portarul Academiei din Rue Richelieu, unul mai prost decât altul. Domnii cei înţelepţî însĕ, carî steteau pe scaunele lor cu periuî verdî, ca şi oracolul din Delfi, n'au putut premia nicî o lucrare.

Dér totuşî, tóte proiectele trebuiau cetite, esaminate şi asupra tuturora trebuiau sĕ-şî dea părerea. Resultatul însĕ fù nimic şi érăşî nimic, ba în fine se convinseră învĕţaţii academicianî, că nicî nu vor primi o lucrare demnă de premiat.

Intr'aceea numĕrul Monitorului, care anunţase concursul, trecuse Rinul şi ajunsese până la Frankfurt, unde un esemplar din acel număr circula prin mânile comercianţilor de-acolo.

Casa unuia dintre aceştî comercianţî, cu numele Frideric Eduard Weber, era pe atuncî cercetată, ca de un óspe bun vĕdut, de chemicul *Antoine Parmentier.*

El era născut în Francia la Mondidier şi după absolvarea studielor călĕtorise mai pretutindenea prin patria sa, cu speranţa, că-şî va puté valora cunoscinţele sale chemice. Dér nu avù norocul de-a puté primi acolo un post corĕspundĕtor cunoscinţelor sale, şi astfel s'a dus în Germania, ca şi alţî mulţî compatrioţî de-ai sĕi, carî erau acolo preferiţî, deşi Germania nu era póte p'o tréptă culturală mai inferióră ca Francia.

Din întêmplare, până atuncî Parmentier nu fusese decât în Germania vestică şi sudică. Sacsonia şi Prusia îi erau ţĕrî necunoscute. Dér orî încătrău îşî îndrepta paşii, nu putea prinde rădăcină. Póte că-i sta în cale fatalitatea: era mic, amărit, şi pe lângă aceea bubatul îi schimosise faţa.

La Frankfurt venise c'o recomandaţiă, ce-i dase o casă din München pentru d-l comerciant Weber. Acesta primi bine pe chemist şi-l conduse în cercul familiei sale. Indată se împrietiniră şi nu mai era nicî o adunare, dela care el sĕ lipséscă, pentru-că preţuia sciinţele lui şi se bucura de prelegerile lui.

Când îl învită prima dată la masă, el privì cu multă mirare la un tăiar, ce i-l întindea servitorul şi pe care se vedeau

care pe timpul lui *Carol III*, a permis, ca Rusia sĕ-şĭ concentreze militarĭ la grănițele de miadă-ḑi ale Ungariei, şi a suferit propaganda ruséscă, tot aceia-şĭ a nutrit *illirismul* şi *revoluțiunea dela 1848 a naționalităților* (!!) Disilusionarea ce a urmat după rĕsboiul pentru libertate, le-a mânat pe naționalitățĭ de-a dreptul în brațele panslavismului.

Autorul broşurei se ocupă apoi pe lung cu mişcările din anii 1850, 1860, şi 1870 până în timpul nostru. Despre *Liga* din Bucurescĭ el ḑice, că este fĕtul societății *„Transilvania"*. Liga culturală română s'a înființat în 24 Ianuarie 1891 şi în 1893 a avut deja 40 de filiale cu 10.000 de membri. Astăḑĭ ea numĕră 20.000 de membri, şi posede o avere de *10 milióne francĭ.* Conform statutelor Ligei chiar şi numai cincĭ membri pot înființa filială orĭ unde, afară de Bucurescĭ, şi fiă-care membru al Ligei are drept de votare la orĭ-ce filială. Ast-fel corifeii din Bucurescĭ pot vota şi la *filialele secrete din Ungaria*, şi pot drege lucrurile cum vréu, *spre batjocura vaḑei statului maghiar.* Liga este presidată de un comitet de 21 membri din Bucurescĭ, *şi pe 11 dintre aceştia îi aleg din cercul studenților.* Conducerea centrală a Ligei este pusă decĭ în mâna studenților, carĭ sunt elementul cel mai fanatic, şi cu carĭ e *imposibil de-a se încheia pace.* Nicăirĭ în lume nu se pun în mâna „copiilor" mijlóce atât de considerabile materiale, şi o influință atât de mare.

Intr'un capitol special autorul se ocupă cu acele *acțiunĭ internaționale*, carĭ în timp de pace şi de rĕsboiu s'au întreprins *contra daco-românismului.* „Regele *Carol* al României", ḑice br. Thoroczkay, „n'a fost tot-déuna atât de *leal* față cu noi (Maghiarii), *ca acum* (!!), cu tóte că el, cu ocasiunea alegerei sale de domnitor, a fost făcut atent din două locurĭ fórte însĕmnate asupra *pericolului daco-romanismului.* Ast-fel în 5 Septemvre 1867 împĕratul *Napoleon III* i-a scris urmĕtórele: „Cred, că guvernul Alteței Tale nu va câştiga nimic din aceea, décă va promova *propaganda periculósă*". Er *Bismark* i-a scris domnitorului acestea: „Nicĭ decum nu voiesc sĕ te induplec, ca sĕ jertfescĭ relațiunile cu Rusia; căcĭ acésta şi aşa nu va suferi nimica în urma *bunelor raporturĭ* dintre România şi Ungaria. Orĭ-ce ministru prusian ar trebui sĕ *protesteze* hotărît în contra presupunerei, *că ar fi solidar cu pretinsele aspirațiunĭ românescĭ din Ardel.* Nu mĕ îndoiesc, că Alteța Ta vei puté câştiga *bunĭ şi cinstițĭ prietinĭ* chiar aşa în Maghiarĭ, ca şi în Turcĭ; căcĭ politicei maghiare îi convine mai mult, ca orĭ şi ce, un guvern independent şi tot-odată prietinos față cu Turcii".

Este caracteristic, ḑice autorul, rĕspunsul ce l'a dat domnitorul Carol lui Bismark. El a ḑis, că în *cas decă Maghiarii le vor reda Românilor din Ungaria acele drepturĭ, pe carĭ le-au avut sub Austria, atuncĭ i-va succede sĕ predispună chiar şi pe liberalĭ în favorul Ungariei.* Decĭ domnitorul n'a pretins nicĭ mai mult, nicĭ mai puțin, decât ca Ungaria, pentru încetarea agitațiunei esterne, *sĕ rupă pactul* în defavorul sĕu.

Pe Bismark l'a câştigat *Andrássy* pentru intervenirea acésta, care a şi avut resultatul, că *domnitorul a rupt'o cu agitațiunea.* Andrássy în timpul cât a fost ministru de esterne, în mai multe rĕndurĭ s'a pus în acțiune contra *agitărilor române.* „Scim însĕ" ḑice autorul, „că după Andrássy, şi mai ales de când s'a înființat Liga, oficiul nostru de esterne a întreprins fórte puțin pentru combaterea acelor agitațiunĭ".

Br. Thoroczkay se ocupă apoi cu *vindecarea relelor*, cu revisuirea legii electorale, colonisarea de Maghiarĭ prin sate românescĭ, cu apărarea bunurilor şi moşiilor maghiare etc. In fine recomandă, ca inaugurând o politică puternică „națională", statul sĕ creeze în Ardeal o viéță *industrială*, atât de intensivă, încât acésta sĕ promoveze lățirea elementului maghiar şi sĕ facă posibilă colonisarea în masse a bunurilor rescumpĕrate de stat.

Convertirea prințului Boris.

„Agenția Balcanică" anunță, că convertirea prințului *Boris* s'a făcut în 14 c. în mijlocul participării entusiaste a întregiĭ Bulgarie, şi sub impresiunea veselă, că *recunoscerea prințului Ferdinand*, consecința directă a acestei convertirĭ, este pe viitor un fapt îndeplinit.

Incă de diminéță, o mulțime enormă umplea piéța din Sofia în fața bisericei, care era bogat decorată cu drapele bulgare şi rusescĭ.

Ceremonia a început la 10 óre printr'o liturghie celebrată de exarcul bulgar, înconjurat de 14 episcopĭ şi de numĕroşĭ preoțĭ mitropolitanĭ.

Printre persónele, care asistau la ceremonie erau: toțĭ miniştrii, afară de d-l Natchovitch, bolnav de 3 ḑile, biroul Camerei, cea mai mare parte a deputaților, funcționarii civilĭ şi militarĭ, consiliul municipal, notabilĭ, un mare numĕr de primarĭ şi şefi de deputațiunĭ ale oraşelor şi satelor bulgare şi representații presei. Corpul diplomatic era representat prin agenții Franciei, Serbiei şi Greciei şi comisarul otoman în mare ținută.

La 10 óre şi jum. a sosit generalul *Golenitschew*, însoțit de d-nii *Nelidow* fiiul, şi *Tscharikow.* Generalul a luat loc la drépta tronului, şi trimişii Sultanului la stânga. Ceilalțĭ trimişĭ au luat loc în fața tronului. Prințul *Ferdinand* însoțit de o suită numĕrósă, a sosit puțin mai în urmă şi a stat în picióre înaintea tronului, posiție pe care a păstrat-o până la sfîrşitul liturghiei.

La 11 óre nisce urale repetate anunțau sosirea prințului *Boris*, care era îmbrăcat în alb şi purta cordonul roşiu al ordinului Bulgariei. A fost primit la biserică de miniştrii şi dus pe tron de bona sa, care s'a ținut la drépta prințului Boris. Preoții, ducênd pânea şi caliciul pentru cuminecătură, au defilat pe dinaintea tronului, apoi generalul Golenitschew s'a dus alăturĭ de prințul Boris, şi Exarcul a îndeplinit ceremoniile obicĭnuite.

Dup'aceea Exarcul a procedat la miruirea prințului Boris, care şedea tot pe tron şi care nu s'a speriat de loc. Exarcul şi episcopii se duseră apoi la altarul principal, unde a fost condus prințul Boris, urmat de generalul Golenitschew. Aci prințul Boris a fost cuminecat, şi apoi a fost condus afară din biserică. In acest moment s'a tras o salvă de *52 de tunurĭ.* Afară o mulțime enormă scotea urale entusiaste. Prințul şi óspeții sĕi s'au retras în mijlocul unui duplu gard de trupe postate pe piéță.

La începutul ceremoniei d-l *Tscharikow* a leşinat, şi ar fi căḑut, décă n'ar fi fost susținut de un aghiotant al prințului, care l'a condus la palat.

La amiéḑĭ a fost un dejun intim la palat. După améḑĭ o mulțime entusiastă nu înceta de-a străbate străḑile decorate în mod splendid.

Prințul a făcut o visită agenților diplomaticĭ, carĭ au asistat în mod oficial la ceremonia de diminéță; peste tot a fost fórte mult aclamat.

Séra a fost o plimbare cu torțe pe străḑile luminate în mod splendid. Un foc de artificii s'a tras în grădina centrală, vis-a-vis de palatul princiar. In timpul serei a fost la palat un mare prânz de gală. Au asistat trimişii estra-ordinarĭ şi agenții Turciei, Rusiei, Franciei, Greciei şi Serbiei, miniştrii, ofițerii şi funcționarii înalțĭ. Prânzul a fost urmat de o recepțiune.

SCIRILE ḐILEI.

— 5 (17) Februarie.

† Iraclie Porumbescu. Veteranul paroch şi esarch din Bucovina, care după cum am anunțat a rĕposat Joia trecută în parochia sa Frătăuțul nou, a fost unul dintre cei mai distinş membri ai clerului român bucovinean. Prin hărnicia şi purtarea sa întot-déuna românéscă, el a făcut onóre bisericei şi națiunei sale. Pe cât scim, Porumbescĭ a fost mai întâiŭ paroch în comuna de munte Şipot, între aşa numiții Huțanĭ, de aci fù strămutat din partea episcopului Hackmann în parochia Boian. Mai târḑiu fù numit paroch la Stupea, unde a stat până în 1884, când a primit o parochiă mai bună, Frătăuțul nou. Sub Hackmann era puțin sprijinit din causă, că era omul progresului şi naționalitst înfocat. In 1866 Românii l'au candidat ca deputat la dieta Bucovinei. *Iraclie Porumbescu* a fost c'un cuvênt o podóbă a preoțimei române bucovinene.

Cetitorii noştri îl cunosc din scrierile lui pline de iubire de nêm, publicate în colónele „Gazetei Transilvaniei", a căreia zelos colaborator a fost. — Trimitem întristatei familii condolențele nóstre cele mai adênc simțite!

—o—

Regina României a însărcinat pe d-na Olga Mavrogheni sĕ adreseze o telegramă de mulțumire d-nei Agatha *Bârsescu* pentru succesul cu care a interpretat *„Ulranda"*, dramă într'un act de *Carmen Sylva*, pe scena Teatrului Raimund din Viena. Étă textul acestei telegrame: „S. M. la Reine „sûre de votre belle interprétation, vous „associe au succès d'Urlande dont elle a eu „la nouvelle, avec grande satisfaction et „beacoup de ploaiir". — Olga *Mavrogheni.*

— Foile de dincolo anunță, că Regina României e hotărîtă sĕ întreprindă în primăvara viitóre o lungă călĕtorie pe bordul bastimentului Elisabeta. Suverana română va visita cu acésta ocasie, mai multe porturĭ de pe țĕrmul Mediteranei.

—o—

Prigonirĭ. Din Arad ni-se comunică, că procurorul unguresc de-acolo a făcut cunoscut învĕțătorilor românĭ *Petru Costin* şi *Stefan Herețiu*, că sunt puşĭ sub acusațiune pentru „agitare la ură contra națiunei maghiare. Se dice, că ei au fost denunțațĭ de preotul din Moroda şi de notarul de acolo, amêndoi crescuțĭ cu prescură românéscă. Sunt acusațĭ, că ar fi învĕțat tinerimea sĕ cânte „Hora Ligei", şi ar mai fi trimis şi o adresă osêndiților în procesul Memorandului. — Minunat început de formarea „partidului român maghiar".

—o—

Prințul Constantin Hohenlohe-Schillingsfürst, mareşalul curții monarchului nostru a murit în 14 c. lovit de apoplexiă. El a fost fratele mai tînĕr al actualului cancelar german, şi s'a născut la 1828 în Rottenburg. In 1848 a înaintat la rangul de sublocotenent în armata comună austriacă. In 1866 a devenit general ad honores, şi în 1867 a fost numit mareşal al curții, înaintând cu timpul până la rangul de general de cavaleria.

—o—

Şcóle românescĭ osêndite la mórte. In adunarea dela 12 Februarie n. c. a comitetului administrativ din comitatul Turda Arieş, inspectorul ung. de şcóle Téglás, a propus, ca şcólele românescĭ greco-catolice din *Tur* şi din *Bagin* sĕ se şteargă de pe fața pămêntului, pe cuvênt, că în Tur se află şcólă ungurêscă de-a statului, ér în Bagin se află şcólă ungurêscă comunală, în timp ce şcólele românescĭ din ambele comune sunt după spusa inspectorului, peste mĕsură slabe. Adunarea, veḑĭ bine, s'a alăturat şi ea la părerea inspectorului, enunciând, că *nu mai e lipsă de acele şcóle.* — Dér décă şcólele românescĭ sunt într'o stare „de nesuferit", cum ḑise inspectorul, atuncĭ pentru ce n'a propus el adunărei, ca sĕ se céră din banii statului un ajutor şi pentru şcólele românescĭ, ér nu sĕ céră închiderea lor, căcĭ nu inspectorii unguroscĭ, ci confesiunile, carĭ le susțin, au sĕ hotărescă, décă mai sunt de lipsă acele şcóle orĭ nu mai sunt?!

—o—

„Patria", institutul de credit şi economii din Blaşiu, şi-a ținut ḑilele acestea a X-a adunare generală. Din bilanțul de pe 1895 şi din raportul direcțiunii însemnăm, că capitalul de acțiunĭ a fost de 89.830 fl. Depunerile 524.783 fl. Reserva 50,648 fl. *Profitul 16.329 fl.* Din venitul curat s'au distribuit spre scopurĭ de binefacere 617 fl. Anume: oraşului Blaşiu pentru pardosirea stradelor 167 fl., şcólei de fete 150 fl., Asilului 100 fl., Despărț. XI al Asoc. şi studenților bolnavĭ din Blaşiŭ câte 50 fl., societății „România Jună", pompierilor, studenților din Cluşiu şi studenților bolnavĭ din Brad câte 25 fl. S'a întregit şi direțiunea realegându-se d-nii: Ioan M. Moldovan, Ioan F. Negruț şi George Vancea. S'au ales în comitetul de supraveghere pe trei anĭ d-nii: Dr. Vas. Hossu, A. C. Domşa, Stefan Pop, Alesiu Viciu şi Sal. Sinberger.

—o—

„Cassa şcólelor". D-l Poni, ministru român de instrucțiune publică, a presentat Camerei un proiect de lege pentru înființarea unei *Casse a şcólelor*, pe care statul o doteză cu un capital efectiv de 30,000.000 Lei procurațĭ prin emisiune de rente şi versațĭ în curs de şése anĭ a 5 milióne pe an, cu începere dela 1 Aprilie 1897. Creditul acesta are de scop *construirea de şcolĭ atât în sate cât şi în oraşe.* Pe lângă fondul de 30.000.000, cassa şcólelor se va mai alimenta: 1) cu veniturile pămênturilor carĭ aparțin şcólelor rurale; 2) cu sumele provenite dela examinarea elevilor preparațĭ în particular; 3) cu taxa asupra copiilor străinĭ; 4) cu amenḑile representanților copiilor etc., 5) cu donațiunĭ etc. D-l Poni crede, că cu 22,000,000 se vor puté face tóte clădirile şcolare, de care se simte acum nevoe la țéră, ér restul de 8 milióne ajunge pentru şcólele urbane. Cassa şcólelor va împrumuta comunelor sumele, de carĭ vor avé nevoe, pentru clădirĭ şcolare, în aceleaşĭ condițiunĭ de dobândă, amortisment etc., în care s'a esmis renta pentru constituirea fondului. Decă unele comune nu vor puté se plătéscă anuitățile, sunt auto-

---

nisce gogóşe de colóre brună întunecată. La întrebarea lui, că ce sunt acelea, Weber îi rĕspunse, că sunt *cartofĭ*, adecă gogóşele unei plante, ce au adus'o în Europa mai întâiu Spaniolii după cuprinderea provinciei Peru.

Lui Parmentier îi plăcură cartofii fórte mult şi dorì sĕ scie mai mult despre ei. D-l comerciant îi spuse, că aceste fructe ale pămêntului nu-i puteau rĕmâné multă vreme necunoscute, chiar de-ar fi trebuit sĕ mergă în Prusia séu Saxonia, deóre-ce în aceste două provincii cultivarea acestei plante este atât de lățită, încât servesce chiar ca nutremênt populațiunei mai sĕrace, cum şi vitelor. Numai cu un an înainte a venit şi Francfurtul la cunoscința acestora. A venit adecă un țĕran din Sacsonia, care şĭ a cumpărat lângă pórta dela Main câțĭva agrii, pe carĭ i-a âmplut cu cartofĭ aduşĭ din Sacsonia şi în tómnă a făcut prima recoltă. De bună sémă, că nu s'a putut plânge asupra resultatului, căcĭ chiar şi cetățenii cu mai bunişóră dare de mână s'au îndatinat a vedé în tótă ḑiua cartofĭ la mésă. Ce se ține de mine şi de familia mea — încheià Weber — suntem atât de deprinşĭ cu mâncarea cartofilor, încât îi punem lângă friptură în locul uriciosului compot de mere orĭ de prune.

Francesul ascultà acéstă împărtăşire cu cel mai mare interes. In cel mai scurt timp grăbì sĕ caute pe țĕranul dela pórta Rinului spre a şĭ înavuți cunoscințele. Acesta bucuros îi spuse tot ce credea că-i de folos pentru cultivarea cartofilor. Il conduse pe agrii, îi arătà cum se sĕmĕnă cartofii şi cum se cultivă, ca rădĕcinele sĕ nu sufere, îi arătà uneltele de lucru ş. a.

Țĕranul mai adause, că are de gând sĕ-şĭ aducă şi copii cu totul la Francfurt, căcĭ cultivarea cartofilor ar fi fórte rentabilă, şi numai el cu soția nu sunt de ajuns. Inainte de tóte însĕ trebue sĕ obțină dela cetate mai mult pământ, ca sĕ pótă cultiva cartofĭ în mai mare mĕsură, cu deosebire pentru ómenii de rênd, căcĭ cartofii sunt o binefacere pentru el şi pentru animalele lui.

(Va urma).

risate sě percépă o deoime asupra contribuțiunei lor directe; comunelor cu totul sěrace li-se va da o subvenția de județ și de cassa șcólelor.

—o—

Din comitatul Turda-Arieș, după cum s'a raportat în adunarea ținută în dilele din urmă, s'au dat în luna trecută *32 pașaporte pentru România.* Va sě dică nicĭ în lunile de iérnă nu încétă emigrările în România din acest comitat îndepărtat. — In aceeașĭ adunare s'a raportat, că în Șeulia de Câmpiă continuă a grasa bóla de porcĭ, care a fost importată în comună *în urma inspecțiunei vagónelor dela tren.* — La propunerea vice-șpanului, s'a hotărît totodată, ca *„guvernul, décă-i trebue sě-șĭ țină funcționarĭ separațĭ de ai statului pentru purtarea matriculelor de stat*, dér sě nu împovăreze cu astfel de lucrurĭ pe *funcționarii autonomicĭ"*.

—o—

Scumpirea zaharului. Abia a trecut o sěptěmână, de când cartelul rafinatorilor de zahar au urcat prețul zaharului și astădĭ, după cum anunță o telegramă din Praga, ei au hotărît sě urce prețurile încă cu 50 cr. — Consumatorii de zahar au început sě se pună pe gândurĭ de acéstă scumpire aprópe cu totul nemotivată.

—o—

Secretele Konakului sêrbesc. In Belgrad se vorbesce în secret despre relațiunile intime, ce ar esista între regele Alecsandru și sora adjutantului sěu cu numele Masin. Se dice, că ex-regina Natalia, care are mare influință acum asupra regelui, însa-șĭ promovéză acele relațiunĭ, arangiând petrecerĭ intime, la carĭ i-au parte numai câte-va persóne confidente, și prin carĭ petrecerĭ Natalia ar vré sě se despăgubéscă pentru suferințele trecute. Diarul „Magyarorszag" primesce dela corespondentul sěu din Belgrad scirea, că ex-regele Milan l'ar fi făcut atent pe fiul sěu, sě înceteze cu modul sěu de viéță, căcĭ altmintrelea îșĭ va pierde tot nimbul și tótă autoritatea înaintea poporului sêrbesc, și afară de acésta nicĭ nu se va puté căsětori, căcĭ curțile streine îșĭ vor închide ușile dinaintea lui, când el va umbla sě pețéscă vr'o princesă străină.

—o—

Un falsificător de monede. De câtva timp circulă pe piața Tirgoviștei (România) o mulțime de monede false de 2 lei și 5 lei. Autoritățile au deschis o anchetă și au urmărit pas cu pas pe aceia carĭ puneau în circulațiune asemenea monede. După o cercetare seriósă, parchetul local a isbutit, în sfêrșit, — spune „Epoca" — sě descopere pe autorul acestor falșurĭ. In urma unei perchisițiunĭ făcută la un anume Vărvulescu, băiat într'o prăvăliă la obor, s'a descoperit o sumă de 10.000 lei în monede falșe de câte 2 și 5 lei. S'au găsit în acelaș timp și tiparele, carĭ serveau la fabricarea acestor monede, precum și o însemnată cantitate de aliagiu. Vărvulescu a fost arestat în urma acestei perchisițiunĭ ferice și se fac cercetărĭ pentru a se descoperi și complicii acestuia, de-óre-ce, după tóte probabilitățile, Vărvulescu nu a putut sě fabrice singur monedele puse în circulație de dênsul precum și cele găsite la domiciliul sěu.

—o—

Descoperirea polului nordic. Oficiul telegrafic rusesc din Irkutsk lățise dilele trecute faima, că renumitului călětor svedian Nansen, care pornise înainte cu doi anĭ spre polul nordic, i-a succes a ajunge chiar la pol și a descoperit acolo pământ uscat. „Oficiul Reuter" încunosciințându-se despre starea lucrului, a primit rěspunsul, că într'adevěr s'a făcut o descoperire însemnată la polul nordic, și că Nansen a plecat înděrět spre Continent. Dilele viitóre vor aduce probabil scirĭ interesante privitor la acéstă nouă descoperire de mare însemnătate.

—o—

Noul ministru al Turciei la Bucurescĭ. Exc. Sa H. Kiazim-bey, a fost primit Joi, 1 Februarie de M. Sa Regele, căruia i-a remis atât scrisorile sale de acreditare, cât și scrisorile de rechemare ale fostului ministru otoman Mustafa Resid-Bey.

—o—

Trandafirĭ în luna lui Februarie. Diarele spun, că în Elveția așa domólă a fost clima până acum, încât iérna nicĭ nu s'a simțit în anul acesta. Tot așa în Francia, unde după cum se scrie din Paris, timpul e curat de primăvară, așa că arborii au mugurit și se găsesc chiar trandafirĭ înflorițĭ.

Scandalul Pulszky în dietă.

Joi și Vinerĭ s'a continuat în camera ungară desbaterea asupra scandalului Pulszky.

Geza Polonyi dice, că Wekerle n'a fost îndreptățit sě aviseze lui Pulszky banĭ din așa numitul fond de comunicațiă. Critică aspru procederea miniștrilor Csaky, Roland Eötvös, care este cuscru cu Pulszky, și Wlassics, apoi dice: Cabinetul „Bitto" avea o lozincă: S'a găsit erórea? Da! Atuncĭ plătesce! (Mare sgomot. Oszkar Ivanka: Sě plătéscă miniștrii!) Da sě plătéscă, căcĭ pentru banii statului este regula, ca sě nu sě pérdă. (Adevěrat, așa e. Viue aplause în stânga).

Vorbitorul, care încă e membru în comisia mileniului afirmă mai departe, că acéstă comisiune nicĭ-odată n'a pertractat despre aceea, ca în Italia sě se cumpere tablourĭ prin Carol Pulszky. Prin urmare ministrul-președinte n'a fost în drept a-se provoca la hotărîrile comisiunei pentru mileniu.

Polonyi amintesce, că încă în anul 1887 dênsul a interpelat în afacerea museului național și a pinacotecei; s'au constatat atuncĭ patru furturĭ în museul național, dér nicĭ unul n'a venit înaintea tribunalului. Sistemul de-a se face lucrul mușama a fost déră de atuncĭ în flore, din considerațiunĭ mai înalte cum se pretindea. (Mare mișcare). Cetesce interpelația ce-a făcut'o atuncĭ din causa neregularităților dela pinacotecă. Tablourile erau atuncĭ în cea mai mare disordine, cu tóte că Pulszky era deja de 7 anĭ director, (Viue aprobărĭ în stânga). Nu póte déră nicĭ contele Csaky, nicĭ Iuliu Wlassics afirma, că asupra încrederei ce se da lui Carol Pulszky ar fi fost pe deplin în clar. (Mare mișcare. Aplause în stânga). Ministrii de adĭ și cei trecuțĭ sunt dér vinovațĭ, pentru-că au negligeat controlul în mare měsură (Adevěrat. Aplause în stânga. Oskar Ivanka: sě plătéscă cu toții!) E ușor a dice: primesc rěspunderea, când scii, că n'ai sě fi tras la rěspundere. Acest sistem nu póte fi nicĭ decum aprobat, de aceea el, Polony-i primesce moțiunea contelui Apponyi, prin care se cere instituirea unei comisiunĭ parlamentare spre a-se cerceta casul.

Ministrul de instrucțiune *Wlassics* caută a-se lua în apěrare, amintind, că în urma interpelației lui Polonyi dela 1887 s'a fost ales o comisiune parlamentară, care însě, după cercetarea lucrului, a raportat, că învinuirile publicate prin foi nu s'au adeverit. (Mare sgomot în stângă). Polonyi declară, că dênsul și Iranyi n'au subscris acel raport, pentru-că s'au descoperit atuncea multe neregularitățĭ, carĭ au sguduit încrederea în Pulszky. (Aplause în stânga).

Stefan Vajay dice, că corupțiunea este o urmare firéscă a liberalismului de adĭ, care este înrudit cu acel spirit, ce l'a făcut pe Goldstein Számi sě tragă la țintă asupra iconei lui Christos. Acest sistem nu e capabil de îndreptare, el trebue sě fiă nimicit din răděcină. Primesce moțiunea. (Aplause în stânga).

Desbaterea se încheie.

*

In diua următóre a fost votarea. Deputații și publicul au fost în mare numěr. Inainte de votare propunětorii șĭ-au ținut vorbirile de încheiere, ér ministru Wlassics s'a apěrat pe sine și pe guvern.

Gabriel Ugron într'un discurs fulminant a dis, că și din punct de vedere al cavalerismului (měi! měi!) trebue sě se priméscă moțiunea lui Apponyi, și a amintit, că într'un cas anumit Tisza Coloman, când era în oposițiă a cerut și el esmiterea unei comisiunĭ parlamentare.

După Ugron a vorbit propunětorul Apponyi desfășurând tótă puterea sa oratorică. Contele Szapáry a arătat, că cel ce a adus cestiunea pe terenul personal, n'a fost el, ci Wekerle.

Toțĭ trei vorbitorii au declarat, că susțin solidar moțiunile făcute. După o pausă de 5 minute a urmat votarea. Guvernul citase la fața locului tótă céta mamelucilor sěi, astfel reuși sě facă ca moțiunile sě fiă respinse cu 174 voturĭ contra 150 voturĭ ale oposiției. Prin urmare guvernul a învins cu 24 voturĭ majoritate.

— *Douě-decĭ și cincĭ li-s'ar cuveni lor!* strigau cei din stânga, când s'a anunțat resultatul votării.

Coresp. part. a „Gaz. Trans."

Alba-Iulia, Febr. n. 1896.

Stim. D-le Redactor! Un cunoscětor din părțile nóstre cetind lista viriliștilor din comitatul Albei inferióre pe an. 1896, numai decât va puté sě observe, că domnii dela putere în nețěrmuritul lor șovinism se silesc din rěsputerĭ sě vîre pe nedreptul și în listele viriliștilor pe toțĭ Jidanii și Ungurașii înaintea fruntașilor românĭ. Pentru ajungerea scopului au chiar și câte-un agent dintre foștii Românĭ. Așa de esemplu este un bun agent al lor și Metes Mozes, notarul din Cricău, care și d-lui Axente Severu, pe când locuia în Cricău i-a făcut o mulțime de șicane și i-a causat o mulțime de neajunsurĭ numai ca sě placă „domnilor". E de însemnat, că acest Metes Mozes e fiu de țěran român din Șard, care comună a dat mulțĭ Românĭ bravĭ, — numai el a rětăcit.

Dér înainte de-a mai vorbi de acest pierdut, las sě urmeze aci o listă a acelor Românĭ, carĭ deși pe basa diferitelor diplome ce posed, ar fi trebuit sě li-se socotéscă darea și duplu, dér nu li-s'a socotit. Anume: Moldovan Ludovic, farmacist în Roșia montană, Dr. Dumitrean Aug. medic în Budapesta, Cirlea Michail notar publ. în Abrud, Barbu Nicolae și Coșieriu Ioan advocațĭ în Alba-Iulia, Filip Alesandru și Crișan Iosif advocațĭ în Abrud, Popu Ștefan preot în Mihalț și Boțian Francisc preot în Bărăbanț.

Referitor la advocatul Nicolae Barbu din Alba-Iulia am sě insěmn, că d-l Metes Mozes nu a aflat cu cale, ca înainte de compunerea listei viriliștilor sě facă cunoscut autorităților dela Aiud, că plătesce o dare directă de 140 fl. după proprietatea ce o are în Cricău, și așa în loc sě ocupe locul al 27-lea, este pus în al 142-lea loc între viriliștĭ, căcĭ în realitate plătesce în Alba-Iulia 193 fl. 74 cr., ér în Cricău 140 fl. ceea ce socotit de 2 orĭ face 667 fl. 40 cr., ci a găsit de cuviință *după tipărirea listelor* sě denunțe pe sus numitul advocat, că în vara trecută ar fi câștigat cu o mașină de treerat 700 fl. și astfel s'a mai supus la o dare de venit de 170 fl., pe când mașina a întrebuințat'o numai pentru folosul propriu.

In sěcăturĭ și ómenĭ pierdutĭ ca Metes Mozes astfel de sprigin găsesc bieții Românĭ, cărora nu le ajung nedreptățile streinilor, ci mai trebue sě îndure nedreptățĭ și din partea unor slăbănogĭ din mijlocul lor.

Veritas.

Mulțămită publică.

Deșiu, Febr. 1896.

(Urmare).

I. Micu 10 fl., Teod. Munzat 8 fl., I. Moroșianu 2 fl., P. Marchișiu 2 fl., G. Morarașiu 13 fl., V. Moroșianu 1 fl., Saxon Murěșian 2 fl., Iac. Moldovan 18 fl. 50 cr., Nic. Moroșian 4 fl. 50 cr., Moldovan 2 fl., Pante Moroșian 2 fl. 60 cr., Teodor Moroșian 6 fl., Márton Györi 4 fl., Onofreiŭ I. 6 fl., I. Macicășian 13 fl., Maria Mican 1 fl., Pelagia Moroșian 1 fl., St. Ola 10 fl., P. Olteanu 3 fl., I. Prodan 7 fl., Iac. Pop (sciopu) 1 fl., Onisie Pop 3 fl., Mih. Pop haiducu 2 fl., Vas. Purlea 6 fl., Iac. Pop 9 fl., Onisie Pop 4 fl., Teod. Pop pe vale 3 fl., Ignat Pop pe vale 8 fl., Teod. Pesceanu 7 fl., I. Pop pe vale 3 fl., Filip Pene 4 fl., Vas. Petrișor 26 fl., Ioan Pop pe Mulateu 12 fl., I. Pop benediuganul 2 fl., I. Pop a George 2 fl., Carolina Pop 2 fl., Vas. Hosu 5 fl., Vas. Pop 1 fl., Vas. Petrovan 11 fl., Mih. Petrovan 4 fl., Ant. Petrovan 6 fl., Vas. Pop a Negreanului 1 fl., Dum. Pětruțiu 2 fl., I. Pětruțiu 12 fl., I. Popan 4 fl., I. Precup 2 fl., I. Rusiu ciule 2 fl.

Teod. Rednic 16 fl., G. Racolția 3 fl., Gavr. Roman 8 fl., Vas. Rus roșiu 4 fl., Irimie Stanciu 10 fl., I. Silași 5 fl., Gr. Silași 13 fl., I. Sioloc 6 fl., I. Sendrea 5 fl., I. Siovageu 2 fl., I. Suciu 1 fl., Gr. Turi 4 fl., Indreiŭ Tatar 2 fl., G. Tatar 2 fl., Franc. Todica 3 fl., G. Trifu 5 fl., Vas. Terpe 2 fl., Mih. Tamșia 8 fl., Teod. Vadean 2 fl. 50 cr.

(Va urma.)

Ioan Welle.
Protopop gr. cat.

SCIRĬ ULTIME.

Sofia, 16 Febr. Discursul tronului cu care a fost închisă astădĭ Sobrania accentuéză, că numai bunăvoinței Sultanului și bunăvoinței Țarului este a se mulțămi, ca posiția internațională nesigură a Bulgariei a fost în fine stabilită în mod favorabil.

DIVERSE.

Ac de cojoc. La o masă, în jurul căreia se aflau câțĭ-va tinerĭ bine dispușĭ, se aședă un străin, care nu găsise loc la alte mese. Tinerii numai decât încep a'l atinge cu vorbe și glume cam nepotrivite. Străinul tace, nu rěspunde nimic. In sfîrșit cel mai îndrăsneț dintre ei îl agrăesce drept în față. „Domnule, scii ce deosebire este între d-ta și între un ceas?.. Nu scii? ei! sě ți-o spun eu: Ceasul, décă-l tragĭ, âmblă, dér décă pe d-ta..." — „Acum înțeleg rěspunse străinul zimbind. Dér d-ta scii cum-va, ce am și comun cu cele mai multe ceasurĭ?"... — „Nu! stai étă ți-o spun: La anumite restimpurĭ începem *a bate.* Bagă de sémă! acum nu mai este departe". Tinerii plătiră iute și se făcură neveduțĭ.

In contra sgomotului de pe strade. In Londra s'a format de curênd o nouă societate care are de scop de-a lua měsurĭ în contra sgomotului de pe strade. Neguțătorii ambulanțĭ într'atâta s'au sporit, în acel oraș, încât de diminéța până séra rěsună stradele de strigătele lor. Noua societate a hotărît de-ocamdată sě înainteze o petiță către parlament, cerênd aducerea unei lege, prin care numai acelora sě le fiă iertat sě vêndă pe strade, carĭ vor fi avênd permisiune specială. Reuniunea cere tot-odată, ca parlamentul sě opréscă pe ómenĭ de-a vinde în apropierea spitalelor, bisericelor și a șcólelor.

Căsětoriile la Lapplandezĭ. Locuitorii din Lappland consideră lucru nedemn, ca o fată sě se mărite după un bărbat, pe care nu-l iubesce. Décă un tiněr Lapplandez voesce sě se însóre, atuncĭ invită pe membrii interesațĭ ai familiei miresei la o întrecere în fugă. Mirésa mai întâiŭ merge înainte până la a treia parte din calea, pe care trebue s'o facă mirele, așa că e imposibil ca mirele s'o pótă ajunge cu fuga până la ținta statorită, de nu cum-va miréssa voesce anume sě fiă ajunsă. Décă fata ajunge mai curênd la țintă, decât pețitorul, atuncĭ e sémn, că fata nu'l voesce. Tiněrul, décă odată a fost refusat, mai mult nu póte sě pețéscă pe fata, care l'a refusat. Décă însě fetei îi place de fecior, atuncĭ ea se lasă sě fiă ajunsă în fugă, în care cas ea numai decât și însoțesce pe fecior în casa acestuia. Cu asta ceremonia căsětoriei este terminată, mai restand numai veselia nașilor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Februarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de coróne ung. 4%	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	142.50
Renta de hârtie austr.	101 05
Renta de argint austr.	101.—
Renta de aur austr.	121.95
Losurĭ din 860	148.—
Acțiĭ de ale Băncei austro ungară.	1006.—
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit.	436 —
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit.	386 25
Napoleondorĭ	9.59
Mărcĭ imperiale germane	59.12½
London vista	120.90
Paris vista	47.92½
Rente de coróne austr. 4%	101.30
Note italiene	43.75

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Februarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	127.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.90	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100 75	Vênd.	101.75

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Nr. 1896/1896

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopul furnisărei albiturilor, hainelor, încălțămintelor și a altor articole, pentru institutul orășenesc de infirmĭ în prețul preliminat de 1346 fl. 92 cr.; mai departe, spre scopul furnisărei îmbrăcămintei pentru servitorii orășenescĭ și pădurarĭ orășenescĭ în suma preliminată de 1394 fl.; va avea loc **Marțĭ în 3 Martie** a. c. **înainte de prânz la 10 óre** o pertractare scripturistică de oferte la oficiul orășenesc economic.

Ofertele, carĭ au de a se estinde asupra întregului quant de furnisare, sĕu și asupra singuraticelor specii, sunt de a se provedea cu timbru de 50 cr. și cu vadiu de 5% din suma cerută și de a se ascerne cel mult până la ḑiua pertractărei de oferte amintitului oficiu economic.

Conspectul asupra obiectelor furnisânde, mustra lor precum și condițiunile de furnisare se aflu la oficiul orășenesc economic spre esaminare. In ofert sunt de a-se specifica cu acuratețâ obiectele, carĭ se furniséză; de a-se aminti în cifre și litere prețurile oferate și în fine dechierațiunea, cumcă oferentul se supune condițiunilor de furnisare.

Brașov, 7 Februarie 1896.

897,1—2. **Magistratul orășenesc.**

„RIUREANA“

institut de credit și păstrare în Capolnoc-Mănăștur.

CONVOCARE

P. st. acționarĭ ai institutului de credit și păstrare „RIUREANA“ sĕ învită la

a V-a adunare generală ordinară,

care sĕ va ținea la **25 Februarie** eventual **17 Martie 1896** st. n. **la 10** óre din a. m. în localitatea institutului.

Programul adunării:

1. Raportul direcțiunei despre resultatul anului de gestiune 1895.
2. Raportul comitetului revisor despre esaminarea rațiunilor și pe basa acestora pertractarea proiectului cu privire la împărțirea profitului curat.
3. Absolvarea direcțiunei și a comitetului revisor.
4. Pertractarea proiectelor insinuate la presidiu în sensul §-lui 22 din statute.
5. Statorirea soluțiunilor pentru oficialĭ.
6. Alegerea alor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal al adunărei generale.

Domnii acționarĭ, carĭ doresc a participa la adunare sĕ fac atențĭ la prescrisele §§-lor 8 și 9 din statute.

Cap.-Mănăștur la 30 Ianuarie 1896.

Direcțiunea.

ACTIVE. **Contul bilanțului** PASSIVE.

Nrul cărților princ.		fl.	cr.	Nrul cărților princ.		fl.	cr.
	Cassa în numĕrar	32	71	27	Capital social prefăcut în 1136 acții a 10 fl.	11360	
15	Contul escomptului de cambii	11082	37	1	Deposit fruptificator	8956	30
16	Contul contractelor	42550	66	3	„ „	34	70
32	„ Imprumutului hipotecar	300	—	5	Rescompt	27885	—
	Mobiliar	49	55	8	Fondul de reserve cu interesele capitalisate	3210	70
				28	Dividenda nerădicată	176	50
					Profit curat	2392	09
	Suma	54015	29		Suma	54015	29

Capolnoc-Mănăștur la 30 Ianuarie 1896.

Georgiu Petrovan m. p. director esecutiv. **Ioan Bota** m. p. vice director. **Ioan Dragomir** m. p. cassar **Alesiu Stupariu** m. p. comptabil

Membrii în direcțiune:

Ioan Petrovan Ignat Gherghel Vasiliu Dragomir Alesandru Colceriu Alesandu Pop Avacum B. Hangea Ștefan Pop Iacob Bota Andrei Pop Vasiliu Mihaica.

Bilanțul presintă precum și contul profitului și perderilor confrontându-se cu cărțile principale și ausiliare ținute în bună ordine, sĕ află conform și esact.

Cap.-Mănăștur la 30 Ianuarie 1896.

Membrii în comisiunea revisoră:

Nicolau Lupan m. p. **Ioan Filip** m. p. **Vasile Muste** m. p. **Alesiu Latiș** m. p.

EȘITE. **Contul profitului și a perderilor.** INTRATE.

Nrul cărților princ.			fl.	cr.	Nrul cărților princ.		fl.	cr.
2	Interese după deposit fructificator		757	09	7	Dela contul penalelor	315	03
6	„ de rescompt		2287	91	9	„ „ tipar	151	35
9	la contul tipariului		96	55	10	„ „ taxei de transcriere	15	20
	Contribuțiunĭ				11	„ „ „ de fondare	105	70
	a) dare de stat	419.06			12	„ „ „ diverse	2555	81
	b) „ după interese capitalis.	66.37			13	„ Interese cambialĭ	872	97
	c) „ „ „ ridicate	9.30			14	„ „ contractualĭ	3208	44
	d) darea drumului	30.35						
	e) „ pentru camera comer.	12.95	538	03				
24	Salare: Comisarilor de ḑi:		102	—				
	Officialĭ	620.—						
	Comitetul revisor	60.—						
	Servitor	40.—	720	—				
26	Contul chiriei de casa		53	32				
	Spese: Competințe de timbru și porto	50.51						
	Incăldit, luminat și spese de cambii	227.—	277	51				
	Profit curat		2392	09				
	Suma		7224	50		Suma	7224	50

Capolnoc-Mănăștur la 31 Decemvre 1895.

Georgiu Petrovan director esec. **Ioan Bota** v.-director. **Ioan Dragomir** cassar. **Alesiu Stupariu** comptabil.

Membrii în direcțiune:

Ioan Petrovan Ignat Gherghel Vasile Dragomir Alesandru Colceriu Alesandru Pop Avacum B. Hangea Stefan Pop Iacob Bota Vasile Mihalca Andrei Pop

Cap.-Mănăștur la 30 Ianuar 1896.

Membrii în comitetul revisor:

Nicolau Lupan Ioan Filip Vasile Muste Alesiu Latiș

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.